

“La Comunitat Valenciana és el projecte de la casta”

José María Copete, fotografiat a la porta de l'oficina de Bankia d'Alacant on ell i uns altres membres de la PAH van estar acampats 75 dies.

Fou el candidat valencià més votat a les primàries europees de Podem. “Al lloc 17è, era el primer catalanoparlant de la llista”, puntualitza. José María Copete, referent dels moviments socials d'Alacant i qui sap què en el futur, explica la situació del partit de Pablo Iglesias al País Valencià.

Per què una persona com vostè no milita a Esquerra Unida?

—Respecte molt Esquerra Unida, però no ha entès bé el 15M i li costa molt moure's, obrir-se a la població. Té una burocràcia cristal·litzada i no ha evolucionat amb el pas del temps.

—Esquerra Unida és casta?

—Una part de la direcció federal, sí. Ací, a Alacant, no. Respecte molt la feina dels seus regidors a l'Ajuntament però, tanmateix, mai no he vist Esquerra Unida com el lloc on jo poguera desenvolupar la meua tasca. Certament, hi ha moltes coses a fer en política, a les institucions, però se'n poden fer moltíssimes més a fora, al carrer i les lluites populars. Trobe que són unes lluites més importants i que han esdevingut la clau del canvi.

—Els inscrits a Podem decidiu aquests dies quin model de partit polític adopteu.

—Podem és un intent d'organitzar un front polític-social ample, d'unitat

popular, amb discursos diversos a dins seu. A l'assemblea ciutadana constituent celebrada a Madrid [el cap de setmana del 18 i 19 d'octubre] he vist un nivell altíssim, i els textos polítics, organitzatius i ètics que van elaborar-se amb motiu de la trobada també eren molt bons. Tot plegat ha provocat un immens debat col·lectiu, i ara com ara a Podem es dibuixen dos horitzons. D'una banda, un d'immediat, guanyar eleccions; i de l'altra, consensuar un seguit d'idees i pràctiques, des de baix cap a dalt, que contribueixen al canvi socio-polític a tots els nivells. De fet, abans d'aquesta assemblea, a Podem ja havíem tingut dos encontres estatals, i en tots tres casos he vist la decisió clara d'empoderar-se. Hi ha el desig d'aprofundir en la democràcia, de ser una organització molt participativa... Els cercles de Podem poden esdevenir unes cases del poble com les de la República, uns espais de contrapoder a la casta local i de discursos alternatius als del règim. En

resum, Podem pot ser la gran universitat política i popular del segle XXI.

—**Carolina Bescansa, una de les impulsores del partit, va insinuar la setmana passada —en una taula redona celebrada a València— que qualsevol pacte autonòmic serà postelectoral i que el decidirà la militància mitjançant un referèndum.**

—Aquestes decisions hauran de prendre-les els cercles del País Valencià. Si volem construir un projecte de sobirania popular, la decisió de concórrer a les eleccions i de quina manera ha de recaure en els 14.359 inscrits a Podem PV. El cercle de Castelló de la Plana ja ha deixat clar que hauriem de presentar-nos a les municipals i les autonòmiques, cosa que comparteixen molts altres cercles.

—**Pablo Iglesias ha afirmat que l'àmbit local no és el preferent i que, a més, això pot provocar l'arribada de gent provinent d'uns altres partits o que no representen l'ideari de Podem.**

—Sí, però la majoria de la gent no és arribista ni aprofitada i veu que és l'ocasió de fer fora de les institucions les elits extractives i corruptes que ens han governat tant de temps. Tot aquest cicle electoral —municipals i autonòmiques primer, i les estatals, després— és importantíssim, pot alterar l'equilibri de forces a totes les institucions, i personalment pense que hem de participar-hi. Si volem canviar les coses, hem de ser capaços de mobilitzar la ciutadania.

—**Us agraden els Guanyem?**

—Guanyem València ha estat impulsat per Esquerra Unida i s'ha erigit en un espai de confluència social molt ampli, mentre a Alacant, on també ha rebut l'empenta d'Esquerra Unida, això no ha passat encara. Sí, tenen l'assessorament de persones del món ecologista, artístic, de la dependència i del moviment antidesnonaments, però sense la força de Guanyem València. De qualsevol manera, valore molt que Esquerra Unida s'haja obert a una altra forma de pensar.

—**En canvi, han abundat les crítiques cap a EUPV pel que es considera un intent de patrimonialitzar els Guanyem valencians...**

—... i sobreviure en el nou context polític que se'ns ve a sobre. Sí, això és cert, però ja em sembla bé que s'obliguen.

—**Compromís és casta?**

—[Silenci llarg.] Valore molt el treball de Mònica Oltra, el de Mireia Molla...

—**I el d'Enric Morera?**

—[Sospira.] Valore el treball de Compromís, en general. El valore molt.

—**Enric Morera és casta?**

—[Riu i calla, sense respondre-hi.]

—**L'esborrany de principis polítics redactat per Iglesias, Bescansa, Carlos Monedero, Luis Alegre i Íñigo Errejón proposa que el 10% dels afiliats poden decidir, en cada cas, la confluència electoral amb unes altres formacions.**

—Aquest no és un document definitiu, encara. És possible que siga la proposta guanyadora, però n'han sorgit unes altres d'igualment atractives.

—**Morera ha suggerit un acord pre-electoral de Compromís amb Podem. És factible?**

—És difícil saber-ho. El procés constituent de Podem País Valencià començarà d'ací a un mes i culminarà en una trobada a València. Ja n'hem fet quatre, però serà a partir d'aleshores, que interpreta-

“De cap manera no farem una coalició de partits. Si de cas, un projecte d'unitat popular”

rem de més a prop la política valenciana i que mirarem de fer partícips tots els ciutadans. Molts viuen d'esquena de la realitat política autòctona. Ara bé, de cap manera no farem una coalició de partits. Si de cas, un projecte d'unitat popular, un espai ampli de confluència on tot ho decideisca la ciutadania i on hi haja unes primàries obertes. Òbviament, no prendrem part de pactes cupulars negociats en despatxos tancats, sinó que això s'haurà de decidir en assemblees obertes a les places dels nostres barris i pobles.

—**Mònica Oltra té perfil Podem?**

—[Silenci.] No us contestaré això.

—**Què us separa de Compromís?**

—Hem de posar en funcionament tot el mecanisme d'intel·ligència col·lectiva de Podem al País Valencià. La resta no passaria de ser una opinió personal.

—**Com pot ser que amb només uns pocs mesos de vida superàreu en vots Compromís, que té diputats a les Corts i al Congrés, i més de 300 regidors?**

—Com passa amb el PSOE, Esquerra Unida o el PP, la gent entén que són partits tradicionals amb discursos tradicionals, incapaços d'atreure el descontentament general. Malgrat tot, Compromís i Esquerra Unida guanyen militants. És una militància més convençuda, molt identificada amb la seua trajectòria... En alguns casos, és un retrobament, gent que tenia aquesta preferència i que ara s'ha activat. En el nostre cas, som un fenomen nou, que atrau gent nova que mai no havia participat en política.

—**Primer de tot, heu de decidir el cognom valencià de Podem. Votareu entre Comunitat Valenciana i País Valencià, l'opció adoptada d'inici?**

—Podem no és una veu única, ni ací ni al conjunt de l'Estat. Hi ha sensibilitats diverses i vivim un procés constituent. Serà a partir de llavors que tindrem uns portaveus i unes opinions consensuades. Pel que fa al País Valencià, pense que caldria fer un debat col·lectiu per identificar els àmbits que requereixen més atenció per part nostra, incloent-hi tots els que van quedar inconclusos durant la Transició: la cultura popular i el nom mateix del país, per exemple. La Comunitat Valenciana és el projecte del règim. Hem de ser capaços de construir el País Valencià, el nostre projecte, un projecte marcadament social. Si no plantegem ara aquest debat, quan podrem fer-ho?

—**Reobrir el debat del nom del país sí que seria revolucionari.**

—Als cercles de Podem ja l'hem ençetat. Quan dius que la Comunitat Valenciana és el projecte del règim i expliques la gestació del nom i tot allò que va passar a la *batalla de València*, quan expliques que rere el nom de Comunitat Valenciana hi ha una estratègia de dominació i de control social, la gent entén el missatge, el comprèn i l'accepta! Saben molt bé que hem estat subjugats per un règim que ha desenvolupat unes formes de dominació molt concretes. La gent ho veu clar, però això no assegura que finalment optem per la denominació de País Valencià.

—**Per què?**

—La crisi ha provocat molts desplaçaments econòmics i una mobilitat social descendent que, al seu torn, ha implicat una reubicació ideològica significativa. Som en una cruïlla política i social, però a diferència de la Transició, ara els desplaçaments no són de caire identitari. Ací

no hi ha una mutació identitària, i a Podem acceptem tothom com és. En aquest sentit, jo defenso el País Valencià com l'articulació d'un projecte alternatiu, expressat en termes socials. La Comunitat Valenciana és el projecte de la casta, que impossibilita l'empoderament popular, i la idea del País Valencià com a projecte alternatiu s'ha de fer en termes socials i inclusius. Som una societat multicultural que necessita rescatar l'economia de les mans d'una casta parasitària, necessitem una sanitat pública i universal, una educació pública de qualitat, aturar els desnonaments, una banca pública amb control ciutadà, un parc de vivenda pública amb les cases de la banca rescatada... Un projecte col·lectiu, dirigit col·lectivament i compost per la gent, de manera participativa, rescatant els debats inconclusos, amb anàlisis col·lectives com no hem tingut des de la Transició, on tot es decidisca a través de la participació popular, amb plebiscits, assemblees ciutadanes,

ILP o referèndums. I, és clar, la gestió dels membres de Podem —al Govern o al Parlament— sempre haurà de sotmetre's al control popular.

—**Curiosament, Podem no va sumar-se a la Comissió Nou d'Octubre, com sí que van fer Compromís, Esquerra Unida, Esquerra Republicana i tot de sindicats i associacions.**

—Allò va ser un malentès. Els cercles de la ciutat de València van dir que no podien afegir-s'hi perquè allò afectava el conjunt del País Valencià. No és que no hi estiguérem d'acord, sinó que no hi havia encara un òrgan delegat per prendre aquesta decisió. De fet, la coordinadora de Podem País Valencià ha constituït comissions de treball, però encara no disposa de cap òrgan col·legiat de presa de decisions. És una qüestió de temps.

—**Es comenta molt que Podem erodiona els partits considerats progressistes, però les enquestes indiquen que també us alimenteu d'ex-votants del**

PP. La no adscripció a l'eix esquerra-dreta s'explica tot just per això.

—De la simpatia que despertem entre l'electorat del PP, me'n vaig adonar amb motiu del 15-M, i sobretot, a la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). Quan el PP diu que Podem divideix l'esquerra, no fa la lectura correcta: han d'entendre que ells també estan perdent vots, i que molts dels seus ex-votants han pres consciència d'allò que representen. Amb tot, una cosa és allò que diuen i una altra cosa és allò que fan: reunions i més reunions a València i a Alacant, els banquers i els empresaris dient-los que eliminen els imputats de les llistes per tal d'aturar la imatge de corrupció que transmeten... Però mireu l'alcaldesa d'Alacant, Sonia Castedo, que continua al seu càrrec. No són capaços de fer-la fora!

—**Vostè ha criticat el procés "recenralitzador" que viu l'Estat espanyol, i ha defensat una organització "de la**

Arquetip del polític que ve

Nascut el 1969 a Vianos —un municipi del sud d'Albacete al costat de Salobre, la població de José Bono— José María Copete va emigrar amb els pares a Burjassot (Horta) quan tenia 16 mesos. Amb 3 anys va passar a residir al barri de Campoamor d'Alacant, la ciutat on —una dècada i mitja després— va iniciar els estudis de Sociologia. L'amor, però, el faria seguir les passes de la seua nòvia: va viure un any a Sheffield (Anglaterra) i sis més a Irlanda del Nord, on acabaria llicenciant-se en Antropologia per la Queen's University de Belfast i cursaria un màster sobre conflictes ètnics i societats profundament dividides.

Mentre estudiava, va treballar de carter al Royal Mail, i més tard, va ser investigador assistent i professor associat de la mateixa facultat. Va aconseguir dominar l'anglès tan i tan bé com el català, una llengua que havia après de manera autodidacta. "En el meu barri, a les botigues i

José María Copete, durant el miting que Podem va celebrar a Alacant amb motiu de la campanya de les eleccions europees d'enguany.

entre el veïnat, encara era viva", recorda. No hi havia Canal 9 ni va tenir l'assignatura de valencià fins a primer de BUP, a l'edat de 14 anys, però sí que havia pogut practicar-lo amb l'oncle Evaristo, que sempre s'expressava així. "La substitució lingüística es remuntava a la dècada dels 50, però malgrat això, molta gent gran el continuava parlant. Em va apassionar la possibilitat d'estudiar una cultura en procés de desaparició."

L'any 2002, en regressar de Belfast, arriba el seu "bany de realitat" particular. "Estava molt preparat, em pensava que triomfaria com la Coca-Cola, i no vaig aconseguir res. Després ho he entès: jo era fora del paradís clientelar, els meus orígens són humils, mon pare era obrer, més tard va ser el porter d'un edifici a la plaça de Gabriel Miró... Sense suport polític o contactes familiars, no podia tenir-hi feina".

A Villena (Alt Vinalopó) va trobar-ne una de passatgera com a educador social, i al cap d'un any va participar, de bracet de diverses associacions gitanes, en un programa d'eradicació del barraquisme al barri de Montoto (Alacant). A continuació va començar a prestar els seus serveis al centre de menors que la fundació O'Belén té a Elx (Baix Vinalopó). "El treball amb menors crema molt i veia clar que s'apropava la crisi: molta gent del meu voltant ja estava desocupada i vaig deci-

perifèria al centre i no del centre cap a la perifèria”.

—És l’hora de pensar en clau plurinacional. Arreu de l’Estat hi ha diversos mapes polítics, cultures i llengües. Hi ha la consulta del 9 de novembre, i tant al nostre manifest fundacional, *Moure fixa*, com al programa electoral europeu defensàvem sense embuts el dret a l’autodeterminació dels pobles, el dret de cada poble a decidir. Jo, personalment, defense la consulta catalana, i no sols parle de fugir de la centralització a l’àmbit estatal. No pot ser que la Generalitat Valenciana únicament dispose d’un òrgan descentralitzat, la Sindicatura de Greuges. Fóra molt interessant estendre les institucions de la Generalitat de cap a cap del País Valencià. En aquest sentit, el procés constituent de Podem País Valencià que farem pròximament serà molt important: les decisions que prenguem seran determinants en el nostre discurs a curt termini.

dir marxar cap a Síria per tal d’aprendre àrab, un dels meus somnis”. Va demanar una excedència, va estar-se 13 mesos a Al-Iarmuk —el campament de refugiats palestins més gran que hi ha a Damasc— i va fer realitat el seu desig: va obtenir el certificat del nivell 6 de llengua àrab —sobre 8— a la universitat local. “No és gens fàcil, però parle l’àrab clàssic i el dialecte d’allà”, afirma. Va retornar-hi el 2011, quan la situació política ja era molt agitada.

A Alacant, l’acomiaten de la feina i viu l’ebullició del moviment 15-M: s’hi integra de ple, s’afilia a Esquerra Anticapitalista i esdevé el motor de la Plataforma d’Afectats per la Hipoteca (PAH) a la ciutat. “Vam començar amb dos casos concrets i finalment vam aturar prop de 600 desnonaments. Només vam ser incapaços d’aturar-ne un”, s’enorgulleix qui va erigir-se’n interlocutor amb el director de l’oficina de Bankia de l’avinguda de l’Estació —al costat de la FNAC i davant la Diputació—, on la plataforma va estar acampada durant 75 dies.

A l’atur des de fa més de dos anys i mig, sobreviu a base de traduccions i classes particulars. José María Copete és, així, l’arquetip de nou polític.

—Descarteu un pacte postelectoral que incloga el PSPV-PSOE per tal de fer president el socialista Ximo Puig?

—Jo ho descarte, no pactaria amb el PSOE, però qualsevol proposta d’aquest tipus hauria de sotmetre’s a referèndum. Jo no pactaria mai amb el PP, i amb el PSOE, tampoc. El PSOE és un partit titella.

—Si els vots de Podem foren determinants i el PPCV poguera governar així la Generalitat en minoria, caldria mantenir aquesta posició tan ferma?

—Aquesta és una molt bona pregunta... [silenci].

—Formar part de les institucions comporta la presa de decisions...

—L’última enquesta que he vist [la que el diari *El País* va publicar el proppassat Nou d’Octubre] indica que el PSOE, Compromís i Esquerra Unida tindrien la majoria absoluta. Si li sóc sincer, aquest és el meu escenari predilecte.

—Us fa vertigen, accedir a les Corts? La majoria no heu fet política mai.

—De por, no en tenim gens. La gent està delerosa d’empoderar-se. Amb l’aval del seu cercle, qualsevol persona podrà optar a les primàries que decidiran les llistes a la Generalitat.

—I passarà com a les europees, on, a més d’Iglesias, hi havia investigadors, cambres, gent a l’atur, estudiants...

—... i arquitectes, informàtics, sociòlegs, advocats, gent autodidacta, algun *iaioflauta*, doctors en psiquiatria...

—Un doctor en psiquiatria aniria molt bé per a la propera legislatura, que es preveu autènticament de bojos.

—[Riu.] Una de les missions principals serà la creació d’estructures i mecanismes de control ciutadà: assemblees populars, plebiscits...

—A Alacant, l’emergència que comenteu encara resulta més evident.

—Sí. La situació d’emergència social, de fallida tècnica i de descomposició del règim del 1978 és molt evident a Alacant. D’un costat, la gent pateix les retallades, la desocupació, l’espòli de la riquesa pública municipal i les noves formes de pobresa —tenim 36.000 desocupats a la ciutat i la PAH gestiona més de 500 casos de desnonaments—, i mentrestant, les escoltes telefòniques a Sonia Castedo i l’empresari Enrique Ortiz han deixat clar que l’Ajuntament —el govern municipal i alguns funcionaris claus— estaven al servei dels interessos particulars d’Ortiz,

“De por, no en tenim gens. La gent està delerosa d’empoderar-se”

el gran cacic d’Alacant: dos de cada tres euros que ixen del consistori van a parar a la seua butxaca. És un saqueig organitzat en forma de caciquisme clàssic de cafè, copa i puro, és un ajuntament dominat per la corrupció. Arrosseguem un deute de 250 milions d’euros, el pressupost d’un any sencer!, i ens trobem intervinguts pel Ministeri d’Hisenda, que ara supervisa cada despesa diària. A més d’això, Alacant està plena d’edificis protegits que han caigut víctimes de la voracitat immobiliària o que han estat abandonats, sense parlar del menyspreu per l’idioma. Fins i tot van prohibir el festival Alacant Desperta, que era autogestionat! És demostratiu dels intents de callar les veus del poble i tota la cultura popular que no poden controlar políticament ni comercialitzar.

Víctor Maceda